

Gramatica limbii romane

Cuprins

- 1.Substantivul**
- 2.Articolul**
- 3.Adjectivul**
- 4.Pronumele**
- 5.Numeralul**
- 6.Verbul**
- 7.Adverbul**
- 8.Prepozitia**
- 9.Conjunctia**
- 10.Interjectia**

Prescurtari

- 1.SB-subiectiva**
- 2.PR-predicativa**
- 3.AT-atributiva**
- 4.CD-complementiva directa**
- 5.CI-complementiva indirecta**
- 6.CT-temporala**
- 7.CZ-complementiva cauzala**
- 8.CNS-complementiva consecutiva**
- 9.CT-conditionala**
- 10.CV-concesiva**
- 11.NP-nume predicativ**
- 12.ASA-atribut substantival apozitional**
- 13.ASG-atribut substantival genitival**
- 14.CCL-complement circumstantial de loc**
- 15.CCM-complement circumstantial de mod**
- 16.CCT-complement circumstantial de timp**
- 17.CCC-complement circumstantial de cauza**
- 18.CCS-complement circumstantial de scop**
- 19.C.Ag-complement de agent**
- 20.S-Subiect**
- 21.AA-atribut adjectival**
- 22.AP-atribut pronominal**

Substantiv

Definitie: substantivul este partea de vorbire care denumeste lucruri, fiinte, fenomene ale naturii, stari cunoscute in gramatica sub numele de obiecte.

Funcțiile sintactice ale substantivului:

Nominativ:

- 1.Subiect: Copilul se joaca.
- 2.NP: El este inginer.
- 3.ASA: Lidia, fiica prietenei mele, i-a facut cadou un acest ceas.

Genitiv:

- 1.NP: Meritele sunt ale elevei.
- 2.ASG: Lupta contra saraciei continua.
- 3.CI: Tinerii lupta impotriva nedreptatii.
- 4.CCL: Masina a stationat in stanga strazii.
- 5.CCT: Tu ai sosit acasa inaintea parintilor.
- 6.CCM: El a actionat gresit.
- 7.CCC: El a intarziat contra propriei sale vointe.
- 8.CCS: El se pregateste in vederea examenelor.

Dativ:

- 1.ASA: Far ce-mi luminezi mintea, adevarata calauza sufletului meu.
- 2.CI: Cinste eroilor patriei.
- 3.CCL: Stai locului, Ionele!
- 4.CCM: El a raspuns conform regulamentului.

Acuzativul:

- 1.NP: Podul este de beton.
- 2.ASP: Livada cu pomi a inflorit.
- 3.ASA: Am admirat-o pe prietena ta, adica pe Irina.
- 4.CD: Tu citesti cartea aceasta.
- 5.CI: Te gandesti la examen.
- 6.C.Ag: Problema este rezolvata de elevi.
- 7.CCL: El se indreapta spre oras.
- 8.CCT: El a invatat toata ziua.
- 9.CCM: Colegul tau calca a popa.
- 10.CCC: Copilul plangea de durere.
- 11.CCS: Tu te pregatesti pentru examen.

Vocativ: este singurul caz in care substantivul nu are functie sintactica. El exprima o chemare.

Declinarea:

Nominativ: -copilul – copila –copiii – copilele

Dativ: -copilului – copilei – copiilor – copilelor

Acuzativ: -copilul – copila – copiii – copilele

Vocativ: -copilule! – copilo! – copii! – copilelor!

Articolul

1. Articolul hotarat:

Gen	Masculin	Masculin	Feminin	Feminin	Neutru	Neutru
Caz/Nr.	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular	Plural
N-Ac	l	i	a	le	e	le
G-D	lui	lor	ei	lor	lui	lor
V	le	lor	O!	Lor!	-	-

2. Articolul nehotarat:

Gen	Masculin	Masculin	Feminin	Feminin	Neutru	Neutru
Caz/Nr.	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular	Plural
N-Ac	un	Niste	o	niste	un	Niste
G-D	unei	unor	unei	unor	unui	unor

3. Articolul posesiv genitival:

Gen	Masculin	Masculin	Feminin	Feminin	Neutru
Caz/Nr.	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular
N-Ac	al	ai	a	ale	al
G-D	alui	alor	alei	alor	alor

4. Articolul demonstrativ:

Gen	Masculin	Masculin	Feminin	Feminin	Neutru	Neutru
Caz/Nr.	Singular	Plural	Singular	Plural	Singular	Plural
N-Ac	cel	cei	cea	cele	cel	cele
G-D	celui	celor	celui	celor	celui	celor

Adjectivul

Definitie: adjectivul este partea de vorbire flexibila care exprima insusirea unui obiect, insoteste un substantiv cu care se acorda in gen, numar si caz.

Felul adjectivelor:

- A) Propriu-zise: frumos, curajos, buni, etc.
- B) Provenite din:
  - a) verb la participiu: citit, citita, scris, scrisa, etc.
  - b) verb la gerunziu: tremurande, fumegande, etc.
  - c) pronume: acel, etc.

Gradele de comparatie:

- A) Pozitivul: silitor, bun, frumoasa, etc.
- B) Comparativul:
  - a) de superioritate: mai bun, mai silitor, mai frumoasa, etc.
  - b) de egalitate: la fel de bun, la fel de silitor, etc.
  - c) de inferioritate: mai putin bun, mai putin silitor, etc.
- C) Superlativul relativ: cea mai buna, cel mai bun, etc.
- D) Superlativul absolut: foarte harnic, foarte frumoasa, etc.

Functiile adjectivului:

- 1. AA: Am citit o carte interesanta.
- 2. NP: Ziua era frumoasa.
- 3. CI: Din galben s-a facut rosu.
- 4. CCT: Te cunosc de mica.
- 5. CCM: El era mai mult indrasnet decat istet.
- 6. CCC: Tu stai acasa de bolnava.

Pronumele

Definitie: pronumele este partea de vorbire flexibila care tine locul unui substantiv.

Pronumele este de mai multe feluri:

I. Pronumele personal

Definitie: pronumele personal este pronumele care indica persoana vorbirii.

Sg.							
Pers.	N	Genitiv	Dativ	Dativ	Acuzativ	Acuzativ	Vocativ
1	eu	-	mie	Imi, mi	Pe mine	Ma	-
2	tu	-	tie	Iti, ti	Pe tine	Te	Tu!
3	el	Al (a,ai,ale,al) lui	lui	Ii, i	Pe el	Il, l	-
	ea	Al (a,ai,ale,al) ei	ei	Ii, i	Pe ea	O	-
Pl.							
1	noi	-	noua	Ne, ni	Pe noi	Ne	-
2	voi	-	voua	Va, vi	Pe voi	Va	Voi!
3	ei	Al (a,ai,ale,al) lui	lor	Le, li	Pe ei	Ii, i	-
	ele	Al(a,ai,ale,al) ei	lor	Le, li	Pe ele	Le	-

Functia sintactica a pronumelui personal:

- 1.S: ~N~ El citeste.
- 2.NP: ~N~ Prietenul meu este el.
~G~ Caietul este al lui.
~Ac~ Florile sunt pentru ea.
- 3.AP: ~G~ Cartea lui este pe masa.
~Ac~ Darul pentru el este pregatit.
- 4.CD: Pe ea am cautat-o.
- 5.CI: ~G~ Prietenii au luptat contra lui.
~D~ Lui i-am adus o carte.
~AC~ Ma gandesc la voi.
- 6.CCL: Copiii alergau spre noi.
- 7.CCT: Ai intrat in clasa odata cu mine.
- 8.C.Ag: Problema a fost compusa de el.
- 9.CCC: Am intarziat din pricina lui.
- 10.CCS: Tu ai venit aici pentru el.

II.Pronumele personal de politete

Persoana 2		Persoana 3			
Singular	Plural	Singular	Plural	Singular	Plural
-	-	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
dumneata	dumneavoastra	dumnealui	dumneaiei	dumnealor	dumnealor

III.Pronumele reflexiv

Caz	Accentuat Pers III	Neaccentuat Pers III
Nominativ	-	-
Genitiv	-	-
Dativ	Sie, siesi	Isi, si, -si
Acuzativ	Sine, sinesi	Se, s

IV.Pronumele si adjectivul pronominal de intarire

Numar	Gen	Persoana I	Persoana II	Persoana III
Sg	Masculin	insumi	insuti	insusi
	Feminin	insami	inseti	insasi
Pl	Masculin	insine	insiva	insisi
	Feminin	insene	inseva	Insisi, insele

V.Pronumele posesiv

	Masculin	Feminin
Singular	Un posesor	Un obiect posedat
Persoana I	Al meu	A mea
Persoana II	Al tau	A ta
Persoana III	Al sau	A sa
Plural		
Persoana I	Al nostru	A noastra
Persoana II	Al vostru	A voastra
Persoana III	Al lor	Al lor
Singular	Un posesor	Mai mult obiecte posedate
Persoana I	Ai mei	Ale mele
Persoana II	Ai tai	Ale tale
Persoana III	Ai sai	Ale sale
Plural		
Persoana I	Ai nostri	Ale noastre
Persoana II	Ai vostri	Ale voastre
Persoana III	Ai lor	Ale lor

Funcția sintactică:

- 1.S: Ai mei au venit.
- 2.NP: ~N~ Caietul este al nostru.
~G~ Pamantul acesta era alor sai.
~Ac~ Florile sunt pentru ai nostri.
- 3.AP: Reusita alor nostri a bucurat toata scoala.
- 4.AA: Cainele vostru e rau.
- 5.CD: I-am intalnit pe ai tai.
- 6.CI: ~G~ Dunsmanul s-a repezit asupra alor nostri.
~D~ Am dat alor vostri mingea.
~Ac~ El isi aminteste de ai tai.
- 7.CCL: ~Ac~ El mergea catre ai sai.
~G~ El mergea inaintea alor sai.
- 8.CCT: ~G~ Echipa lor a intrat pe teren inainte alei noastre.
~Ac~ Echipa lor a intrat pe teren inainte de a noastra.
- 9.CCC: ~G~ El a inatziat din pricina alor sai.
- 10.CCS: ~G~ El a muncit in scopul alor sai.
~Ac~ El a muncit toata viata pentru ai sai.
- 11.C.Ag: ~Ac~ Scrisoarea a fost trimisa de ai tai.

VI. Pronumele demonstrativ:

A)Forme:

De apropiere	acesta	aceasta	acestia	acestea
De departare	acela	aceea	aceia	acelea
De identitate	acelasi	aceeiasi	aceiasi	acelasi
De diferentiere	celalalt	cealalta	ceilalti	ceilalte
Forme populare				
Apropiere	asta	asta	astia	astea
Departare	ãla	aia	ãia	ãlea
Identitate	ãlalalt	ailalta	ailalalti	etc

B)Declinarea:

Caz	Apropiere				Departare			
	Singular		Plural		Singular		Plural	
	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin	Masculin	Feminin
N,Ac	acesta	aceasta	acestia	acestea	acelea	aceea	aceia	acelea
G,D	acestuia	acesteia	acestora	acestora	aceluia	aceleia	acelora	acelora

Funcția sintactică:

- 1.S: Acesta a venit.
- 2.NP: Prietenul meu este acesta.
- 3.AA: Copilul acesta este bun.
- 4.AP: Cartile acestuia sunt noi.
- 5.CI: ~D~ Dau acestuia o minge.
~Ac~ Eu m-am interesat despre acela.
- 6.CD: Tu il cauți pe acela.
- 7.CCL: ~Ac~ Eu locuiesc langa acesta.
~G~ El sta inaintea acestuia in banca.
- 8.CCT: ~G~ Tu ai intrat pe usa inaintea acestuia.
~Ac~ Tu ai intrat pe usa inainte de acestia.
- 9.CCM: ~Ac~ El a raspuns ca acestia.
~G~ El a raspuns asemenea acestora.
~D~ A raspuns conform acestor reguli?
- 10.CCC: ~G~ El a intarziat din pricina acestora.
- 11.CCS: ~G~ Tu ai muncit toata ziua in scopul acestora.
~Ac~ Tu ai muncit toata ziua pentru acestia.
- 12.C.Ag: Poezia a fost scrisa de acesta.

VII.Pronumele relativ

A)Forme:

Simple	Care, cine, cat, ce, cata, cati, cate;
Compuse	Cel care, cel ce, ceea ce;

B)Declinarea:

Forma	cine	Cat, cati, cata, cate	care	care
N-Ac	cine	Cat, cati, cata, cate	care	-
G	(a,al,ai,ale) cui?	cator	(a,al,ai,ale)	caruia
				careia
				caror
D	cui	cator	-	caruia
			-	carora
			-	caror

Funcțiile sintactice ale pronomelui relativ:

- 1.S: Am vazut ce este acolo.
- 2.NP: Spune-mi ce a devenit Ionel.
- 3.AA: Am aflat care carte ai ales-o din biblioteca mea.
- 4.AP: Acesta este romanul in paginile caruia m-am regasit.
- 5.CD: Am cumparat cartea pe care mi-ai recomandat-o.
- 6.CI: Iata caietul caruia i-am schimbat coperta.
- 7.CCT: Acesta este candidatul inaintea caruia vei raspunde tu.
- 8.CCL: In zare se vede padurea dincolo de care se afla satul.
- 9.CCM: Iti prezint adversarul mai bine decat care vei lupta tu.
- 10.CCC: Ai trecut iar prin necazul din care te-ai imbolnavit acum un an.
- 11.CCS: Ai reusit la examenul pentru care ai invatat tot anul.
- 12.C.Ag: Iti prezint elevul de catre care a fost compus exercitiul.